

Storyline som inlärningsmetod och arbetssätt

Elin Björkman
Malin Sundberg

Luleå tekniska universitet
Läroutbildning
Allmänt utbildningsområde C-nivå
Institutionen för LTU Skellefteå

Abstrakt

Denna rapport handlar om storyline. Vårt syfte var att undersöka hur den metoden fungerar som inlärningsmetod och arbetssätt. I våra empiriska undersökningar har vi använt oss av intervjuer och observationer, samt en examination i form av brev som eleverna i försöksklassen skrev efter avslutat arbete. I undersökningen deltog sammanlagt 22 elever ur en årskurs fem. Det vi har kommit fram till är att storyline är en bra inlärningsmetod och ett bra arbetssätt som tillgodoser många elevers olika behov när det gäller inlärningsstilar. Av de elever som deltog i undersökningen var samtliga positiva till metoden och efter vår utvärdering kan vi också konstatera att eleverna har tillfogat sig mycket kunskap.

Innehållsförteckning

1 Bakgrund	1
1.1 Inledning.....	1
1.2 Storyline	1
1.3 Förankring i styrdokument.....	4
1.4 Teorier om lärande	5
1.5 Dagens skola	8
1.6 Motivation	8
1.7 Olika lärstilar.....	9
1.8 Tidigare forskning.....	9
2 Syfte	10
3 Metod	10
3.1 Genomförande.....	11
3.2 Försökspersoner	13
3.3 Urval.....	13
3.4 Bortfall	13
3.5 Material	14
4 Resultat	14
4.1 Observationer	14
4.2 Intervjuer	15
4.3 Brev till ”författaren”	18
5 Diskussion	19
5.1 Reliabilitet	22
5.2 Validitet.....	22
5.3 Fortsatt forskning	23
6 Referenslista	24
Bilagor	

1 Bakgrund

1.1 Inledning

Vi är två lärarstudenter som läser termin sju vid Luleå Tekniska universitet. Vårt intresse för storylinemetoden väcktes när vi i kursen LUA 203 fick tillfälle att själva arbeta efter den metoden. Det var ett roligt, lärorikt och kreativt sätt att arbeta på och vi kände att vi ville få djupare kunskaper om ursprunget, hur man jobbar med metoden samt undersöka hur den fungerar som inlärningsmetod. Denna undersökning är en möjlighet att tillägna oss kunskap om storylinemetoden samt få erfarenhet av den genom att själva leda ett storylinearbete. Förhoppningsvis ska detta mynna ut i att vi på ett framgångsrikt sätt ska kunna använda oss av metoden i vår kommande yrkesroll.

1.2 Storyline

Ursprungligen kommer storylinemetoden från Skottland där man 1966 fick en ny läroplan som krävde ämnesintegrering. Undervisningen skulle bli mer verklighetsanknuten. Historia, geografi och biologi samordnades för att bli omvärldsstudier. Konst/hantverk, musik och rörelse skulle samordnas att bli estetiska ämnen. Läroplanen beskrev vad man skulle undervisa om men inte på vilket sätt. Många lärare upplevde problem med just ämnesintegreringen eftersom de tidigare hade arbetat ämnesinriktat. Lärarna fann att det inte fanns lämpliga läromedel samt att de saknade utbildning för att undervisa ämnesintegrerat. De var tvungna att hitta ett nytt sätt att arbeta på som infriade den nya läroplanens krav. Steve Bell, doktor vid University of Strathclyde i Glasgow, började 1967 tillsammans med två andra lärare att utveckla undervisningsmetoden storyline för att kunna arbeta efter den nya läroplanen. Metoden utvecklades under tio år tillsammans med andra skolor i Skottland och har därefter spridits över världen. (Selberg & Stiebel 1995)

Pedagogen Ylva Lundin skriver i sin artikel, *Storyline: Ett ämnesövergripande, problembaserat och elevorienterat arbetsätt*, (2004) att storyline är inte bara en metod, utan också ett förhållningssätt. Undervisningen är tematisk och det som karakteriserar undervisningen är att den kretsar kring en berättelse och inte ett centralt ämne. Enligt Lundin är en viktig del av arbetet att man uppmärksammar och erkänner elevernas tidigare kunskaper och erfarenheter. Klassrummet blir en fiktiv verklighet och tillsammans skapar elever och

lärare en berättelse där olika karaktärer, som eleverna lever sig in i, ingår. Berättelsen blir sedan utgångspunkten för arbetet. Läraren håller en ganska låg profil i klassrummet, istället är det eleverna som är experter på just sin karaktär och berättelsen. För att bli ”experter” kan eleverna inte sitta passivt och lyssna utan måste aktivt söka de kunskaper som krävs för deras karaktär och för berättelsen. Eftersom storyline är en genomtänkt metod krävs det mycket planering i arbetslaget innan man börjar. Metoden har en kraftfull struktur som kan användas och förändras för olika åldrar. Detta gör, enligt Lundin, att man kan använda storylinemetoden i det oändliga utan att det blir tråkigt för varken elever eller lärare.

Skillnaden mellan ett vanligt temaarbete och ett storylinearbete är berättelsen. Det finns en handling med ett naturligt och logiskt förlopp av händelser och aktiviteter. Berättelsen binder ihop och är en röd tråd genom hela arbetet. (Ibid) Människor har i alla tider varit fascinerade av berättelser av olika slag. Vare sig den har varit muntlig, skriven, framsjungen eller filmatiserad har en bra berättelse fängslat oss. Det finns många beståndsdelar i en historia som gör att vi känner igen oss i huvudpersonerna. De väcker känslor hos oss och kan få oss att både skratta och gråta, på ett eller annat sätt blir vi berörda av en berättelse. Eleverna förfogar över en otrolig inlärningspotential som de sällan drar nytta av i skolan. Genom berättelsen kan vi som lärare motivera eleverna att få fram denna egenskap. Drivkraften i storyline är just berättelsen, för att den väcker elevernas förmåga till inlevelse, strävan efter delaktighet samt viljan att förstå och tillfredsställelsen att kunna berätta. Berättelsen fungerar alltså som motivationsfaktor!

Storyline inleds med att väcka elevernas nyfikenhet och vilja att ta reda på fakta om valt område. Det behövs en bra start för att få igång deras fantasi och kreativitet. Starten är viktig också för att skapa en överenskommelse med eleverna. För att eleverna ska gå med på en fiktiv verklighet i en berättelse bör något oväntat ske som bryter det vardagliga mönstret i klassrummet. Naturligtvis kan detta ske på olika sätt men eleverna skall vara helt oförberedda på det som inträffar. (Lindberg 2000) Det gäller att fortast möjligt få berättelsen att leva, engagera eleverna och få dem intresserade av projektet. Inget sätt att börja är mer rätt än något annat. Några idéer om hur man kan starta är:

- Man kan inleda med en berättelse som väcker elevernas intresse.
- Klassen kan få ett brev.
- Läraren klär ut sig till något eller någon som har med ämnet att göra

- Läraren skapar en stämning med ljus eller ljud. Eleverna ska då få en föreställning och en känsla för var och när i tiden de befinner sig.

Läraren iscensätter alltså upptakten på ett mer eller mindre uppseendeväckande sätt. Övriga övriga momentet gör att eleverna fångas av idén (Falkenberg & Håkonsson 2004). När arbetet fortlöper skapas en berättelse av nyckelfrågor som läraren har formulerat. Genom att läraren har planerat och valt grundberättelsen, har denne kontroll över att eleverna skaffar sig de kunskaper som kursplanerna föreskriver. Läraren lägger alltså in speciella händelser, i form av nyckelfrågor, i berättelsen för att eleverna ska tillägna sig vissa kunskaper. Det finns vissa ramar men inom dessa ramar är det eleverna som bestämmer vad som ska hända. En viktig grund i storylinearbetet är att läraren skapar inläringssituationer där eleverna känner att de kan och att de lyckas. Det ska ges mycket tid till att fundera på hur eleverna *tror* att det förhåller sig och alla åsikter ska behandlas som viktiga. Genom att fantisera, fundera och ta hjälp av sina tidigare gemensamma kunskaper blir de medvetna om vad de vet, inte vet och vad de behöver lära sig. (Lundin 1999)

Elevernas arbete behandlas alltid med respekt i storyline. Detta är viktigt för att eleverna ska känna att deras arbete är betydelsefullt och leder till att läraren kan ställa högre krav på att arbetet är väl utfört. För att visualisera elevernas arbeten kan läraren sätta upp alstren på väggarna. (Ibid)

Familjen Alfredo, en familj på 1300-talet

Eleverna kan också åskådliggöra det de kommer fram till genom att dramatisera. För att få igång elevernas skaparlust bör man ha tillgång till mycket material, till exempel tyg, papper, sugrör och annat smått och gott. (Falkenberg & Håkonsson 2004)

Avslutningen är en viktig del av arbetet. Eleverna har då under en lång tid arbetat intensivt och levt sig in i sina karaktärer. Det finns mycket att visa upp, att bjuda in till exempel föräldrar konkretiserar än mer det eleverna har åstadkommit, de får visa upp sina alster och vara stolta över dessa. Man kan också anordna en fest med storylineämnet som tema. (Ibid)

1.3 Förankring i styrdokument

Storyline som metod uppfyller många av de mål som finns i läroplanen. Nedan följer ett utdrag ur Lpo 94. (Läraryrket, 2001)

2.2 Kunskaper

[...] Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.

Mål att sträva mot

Skolan skall sträva efter att varje elev

- utvecklar nyfikenhet och lust att lära,
- utvecklar sitt eget sätt att lära,
- utvecklar tillit till sin egen förmåga,
- känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra,
- lär sig att utforska, lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra,
- befäster en vana att självständigt formulera ståndpunkter grundade på såväl kunskaper som förnuftsmässiga och etiska överväganden,
- tillägnar sig goda kunskaper inom skolans ämnen och ämnesområden, för att bilda sig och få beredskap för livet,
- utvecklar ett rikt och nyanserat språk samt förstår betydelsen av att vårda sitt språk,
- lär sig att kommunicera på främmande språk,
- lär sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att
 - formulera och pröva antaganden och lösa problem,
 - reflektera över erfarenheter och
 - kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden, (s. 14-15)

1.4 Teorier om lärande

Konstruktivismen är både en teori om hur inläring sker och om vad kunskap är. Enligt konstruktivismen sker inläring genom att människan är aktiv och själv väljer ut, tolkar och anpassar stimuleringen efter sitt eget system. Stimuleringen filtreras och tolkas genom tidigare kunskaper och erfarenheter. För att citera Gunn Imsen (2000 s.38) är *"inläring ett resultat av vad människan gör med stimuleringen och inte ett resultat av vad stimuleringen gör med människan"*. (Imsen 2000) Storyline är en arbetsmetod som finner stöd i det konstruktivistiska tänkandet. Vi har i denna rapport tagit upp tre konstruktivistiska filosofer, Lev Vygotskij, Jean Piaget och John Dewey. Gemensamt för dessa tre är att de alla anser att inläring främjas av att eleven är aktiv och ställs inför utmaningar. En pedagog ska inte servera eleverna kunskap utan visa vägen så att de kan förvärva kunskaperna själva.

Lev Vygotskij (1896-1934), rysk filosof och psykolog baserar sin utvecklingspsykologiska teori på kriser i livet. Krisperioderna i Vygotskijs teori är fem till antalet. De inleds med födelsen och ettårskrisen, alltså från det att barnet föds till att det kan tala och gå. Sedan följer treårskrisen som karaktäriseras av opposition, trots och envishet. Perioden när barnet ska ta steget från förskola till att börja grundskolan kännetecknas av att barnet får en psykisk ojämvikt, svag vilja och ombytlighet. Under puberteten minskar arbetsförmågan och barnet tenderar att bli mer osäkert och vilset. Dessa krisperioder leder, enligt Vygotskij, till att barnet blir mer självständigt och förståelsen för det sociala samspelet ökar. Han menar att krisperioderna inrymmer kreativa möjligheter som måste uppmärksammas av pedagoger. (Stensmo 1994)

Enligt Lev Vygotskij är inläring och utveckling till stor del ett resultat av framför allt socialt samspel. För en framgångsrik inläring ansåg Vygotskij att eleverna ska ställas inför utmaningar. Undervisningen ska ligga lite före elevens egen utveckling för att den ska stimulera till eget lärande. Genom undervisningen ska skolan stödja den naturliga utvecklingen och dra den med sig. Barnets mognad behöver inte inväntas, utan undervisningen ska ligga steget före. (Imsen 2000) Något som är betydelsefullt för inläringen är fantasin, som enligt Vygotskij är grunden till allt skapande inom alla områden från konst till teknik. Han betonar språkliga och sociala aktiviteter eftersom han ansåg att grunden till intelligens finns i mötet mellan arbete och språk. Det sociala sammanhanget formar tanke och språk och bidrar till att människan formas och utvecklas. En tanke som Vygotskij hade var att tillsammans med andra kunde ett bättre resultat uppnås. Undervisningen var enligt Vygotskij

en relation mellan en vuxen och ett barn, men eftersom det inte går att ge alla en personlig lärare, fick barnen hjälpa varandra i inlärningsprocessen. (Vygotskij 1995) Vygotskij hade reformpedagogiska idéer som avsåg att sätta barnet i centrum och utveckla friare umgängesformer i skolan, ge större elevmedverkan och ökad vikt vid skapande aktiviteter. Reformpedagogikens rörelse är inte enhetlig men kom att enas om följande program:

1. utnyttja och inte undertrycka barnets naturliga resurser
2. intresse som huvudmotivation istället för plikt och tvång
3. allsidig utvecklig istället för ensidig intellektualism
4. en utvecklingsbetingad undervisning med betoning på individuella skillnader
5. aktivitet som ledande metodisk princip
6. tema- och helhetsundervisning istället för logisk-systematisk ämnesindelning
7. läraren som mer av handledare än kunskapsförmedlare och maktutövare
8. bättre kontakt mellan skolan och närmiljön (Lindqvist 1999 s73)

Jean Piaget (1896-1980) schweizisk filosof och psykolog delade in människans intellektuella utveckling i fyra stadier. Varje stadium motsvarar en viss åldersperiod, men man måste vara medveten om att det kan finnas variationer, alla barn utvecklas inte i samma takt. Det första stadiet kallar Piaget den sensori-motoriska perioden (0-2 år). Med de medfödda reflexerna som grund lär sig barnet organiserade beteendemönster såsom att gripa, kasta, gå, bita, smaka och så vidare. Barnet lär sig också att saker finns även om man inte kan se dem för tillfället. Barnet börjar se sig själv som en individ och det är grunden för utvecklingen av självmedvetandet. Det börjar lägga ihop handlingar för att nå ett mål. Barnet börjar imitera både ljud och saker som det ser. I den efterföljande perioden, den preoperationella perioden (2-7 år) går handlingarna över till tanken. Barnet kan ha en handling i tanken innan den utförs praktiskt. Det sker en utveckling av språket. I 3-5 årsåldern lär sig de flesta att tala flytande. Däremot är det inte säkert att de förstår innebörden av allt de säger. Piaget säger också att denna period är egocentrisk. Barn ser på problem ur sin egen synvinkel och har svårt att se dem ur andras perspektiv. Barn som befinner sig i denna period har ännu inte lärt sig att tänka logiskt. Tänkandet är bundet till yttre stimuli eller yttre handlingar. I den konkret-operationella perioden (7-11 år) får barnet en mer fullständig logik. Det lär sig att tänka åt två håll. Barnet lär sig att förstå att saker och ting kan vara lika många, väga lika mycket eller vara lika stora till ytan även om formen är olika. Barnet vill veta hur saker fungerar och hänger ihop. Även om tänkandet har blivit mer flexibelt behöver det stöd av konkreta exempel. Barnet får i denna period förmågan att klassificera och ordna saker i ordningsföljd.

De kan också dra slutsatser med hjälp av konkreta exempel som föremål eller bilder. Det sista stadiet kallar Piaget den formellt-operationella perioden (från cirka 11 år). Nu kan barnet hantera tankar och antaganden utifrån ett fritt underlag. Tankar och idéer behöver inte verklighetsförankring. Barnet kan ställa upp hypoteser, pröva sig fram och få erfarenheter. Detta ger ett kritiskt och oppositionellt förhållningssätt i vardagslivet och detta visar sig ofta i tonåren. (Stensmo 1994)

Piaget förespråkade, liksom Vygotskij, konstruktivismen och menade att lärandet är en aktiv process. Kunskapen erövrar genom egna handlingar och erfarenheter. När man lär sig har man en naturlig nyfikenhet och ett intresse av att ta reda på egna saker. Detta bör läraren nyttja och låta eleverna undersöka och experimentera i situationer som inte är så hårt strukturerade. Enligt Piaget främjas då utvecklingen av självdisciplin och egna initiativtaganden. Eleven ska vara aktiv och Piaget var kritisk mot tillrättalagd och styrd undervisning. (Stensmo 1994) Kunskap kan inte förmedlas som en iordningställd produkt. Många traditionella läroböcker har kritiserats för detta. Skolan ska anpassas efter barnet och ge möjligheter till ett aktivt lärande. Kunskap ska inte bara tas emot utan intas med egen förmåga genom egna erfarenheter. Piaget ansåg vidare att undervisningen ska vara laborativ, klassrummet ska vara försett med saker och material som gör eleverna kreativa och fyllda av lust. Piagets pedagogiska målsättning var att han vill frambringa människor som klarar av att göra nya saker och inte bara reprisera vad andra har gjort. Det han ville skapa är människor som kan tänka kritiskt och kan motstå färdigkonstruerade tankar. (Imsen 2000)

Den amerikanske filosofen John Dewey (1859-1952) ansåg att man lär genom eget handlande och tänkande. Han är en av de pedagogiska tänkare som har varit viktigast för 1900-talets syn på barns lärande. Dewey har kallats erfarenhetspedagogikens grundare. Han förordade utmaningar genom problemlösningar och han ansåg att konkret undervisning var att föredra framför den abstrakta. Fokus låg på sambandet mellan tanke och handling. Med hjälp av samhället och dess kultur ansåg Dewey att fostran skulle ske. Han ville att skolan skulle fungera som ett samhälle. Avsikten med undervisningen var att barnet skulle känna en utmaning och att den skulle ses som en social praktik. Det viktigaste var inte att barnet skulle ge det ”rätta svaret”, utan själva processen som leder fram till det. Detta synsätt och denna form av undervisning karakteriseras av tillit till elevernas nyfikenhet och tron på deras lust att lära av det skolan kunde erbjuda. Eleverna lärde sig genom problemlösning eller som Dewey själv uttryckte det: *Learning by doing*. (Falkenberg & Håkonsson 2004)

1.5 Dagens skola

Sverige är idag ett av de få länder i Europa som har föräldrar som är bättre utbildade än den unga generationen. Dessutom är det färre elever som slutför kvalificerade utbildningar. Samhällets snabba förändringar visar sig också i klassrummet och omställningarna i samhället spelar en avgörande roll i klassrummet. Till detta kan det tilläggas minskade resurser och en skolmiljö som i många fall sätter käppar i hjulet för ett kreativt klimat.

En vanlig arbetsform i den svenska skolan idag är eget arbete. Vilket innebär att alltmer tid tillbringas vid datorn där eleverna själva ska söka information. Mot detta har det riktats kritik då arbetsnivån ofta är ojämn, den skapande förmågan låg, innehållet intellektuellt bristfälligt och ofta skrivs källor av utan att bedömas. För stressade lärarlag kan eget arbete ses som en enkel lösning. Men risken är att kunskapsklyftorna ökar då redan duktiga elever klarar av att arbeta självständigt medan svagare elever halkar efter. (Borg 2004)

Genom att arbeta med storyline kan lärare samarbeta över ämnesgränserna och på så sätt minskar arbetsbördan. Frilansjournalisten Martin Borg skriver i sin artikel *Högriskprojektet* att det finns risk för att kunskapsklyftorna mellan eleverna ökar vid eget arbete. Det kan därmed finnas behov av alternativa arbetssätt där eleverna kan hjälpa och stimulera varandra.

1.6 Motivation

Motivation handlar om viljan att lära. Ordet härstammar från det latinska ordet *movere* som betyder röra sig. Motivation är något som gynnar inlärning. En motiverad elev lägger ner mer tid och energi på sina studier och studerar oftare med större koncentration och lust. Detta medför att man oftare når framgång vilket i sin tur skapar positiva upplevelser av att lyckas. Man får också ökad självförtroende inför kommande arbeten, en positiv cirkel skapas. Upplever man framgång vid upprepade tillfällen frambringas en allmänt gynnsam inställning till lärande. Att skapa ett tryggt inlärningsklimat där hinder och felsteg ses som vägar till utveckling är motivationshöjande. Även elevinflytandet i valet av undervisningsmål och arbetsmetod är en bidragande faktor. När man startar upp ett arbete är det viktigt att eleverna får ett positivt intryck. De ska känna att det kan bli intressant och att de har möjligheter att lyckas, då ökar motivationen. Därför är det viktigt att som lärare noga planera hur man ska introducera ett nytt arbetsområde. (Hedin & Svensson 1997)

”If we cannot help students to enjoy learning their subjects, however hard they may be, we have not understood anything about teaching” (Ramsden 1995, s.90)

1.7 Olika lärstilar

Hjärnan och dess funktioner har varit utsatt för intensiv forskning de senaste 10-15 åren. Man har börjat få klarhet i hur hjärnhalvorna fungerar både tillsammans och var och en för sig. Det är bland annat denna forskning som har skapat ett ökat intresse för inläring och lärstilar. Klart är att människor kan lära sig på olika sätt, men de flesta människor föredrar ett visst sätt när de ställs inför en ny uppgift. Man kan ta emot information från omvärlden på tre (eller fyra) olika sätt. En modell för att beskriva dessa inlärningsstilar är VAK (visuell, auditiv, kinestetisk/taktil). (Nationellt centrum för flexibelt lärande 2004)

Den som är visuell i sin lärstil har synen som sin mest betydelsefulla inlärningskanal. För dem är det bäst att läsa, se bilder och diagram. Inlärningsförmågan är snabb och dessa elever passar bra in i den traditionella skolan. En sådan elev är ofta ordentlig, bra på att stava och läsa, fantasifull, ser möjligheter och vill hellre läsa än höra information. En visuell person lagrar informationen som bilder i minnet. Är man istället auditiv i sin lärstil är den viktigaste inlärningskanalen hörseln. Detta sker genom ljud, musik och samtal. Utmärkande för dessa personer är att de gärna pratar, har svårt att koncentrera sig, använder gärna högläsning och behärskar talspråket bättre än skriftspråket. Informationen lagras med hjälp av ljud och sin egen och andras stämma i huvudet. Den sista inlärningsstilen kallas kinestetisk/taktil. De elever som tillhör denna kategori lär sig bäst när de är delaktiga, rör sig, experimenterar och upplever. De gillar att röra vid saker med händerna. (Ibid)

1.8 Tidigare forskning

Det finns inte så mycket tidigare forskning om storyline eftersom den är en relativt ny metod. Steve Bell, en av personerna bakom utvecklingen av storyline, har skrivit böcker i ämnet och även publicerat en rad artiklar. Det finns även ett antal sekundära källor om storyline.

2 Syfte

Vi vill undersöka hur storylinemetoden fungerar som inlärningsmetod och arbetssätt.

3 Metod

Vi observerade eleverna vid varje arbetspass. Vi observerade hur de arbetade tillsammans i gruppen, hur varje individ fungerade i gruppen och hur de gick tillväga när de samlade information för att lösa de provningar ”familjen” fick. Detta för att se vad de kom fram till och hur. Under de tre veckor vi arbetade med storyline hade vi sammanlagt 12 arbetspass. Efter varje arbetspass dokumenterade vi observationerna i en varsin loggbok. Observationen utfördes enligt anvisningar i boken *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, (Patel & Davidson 2003)

Efter slutfört arbete intervjuade vi alla elever som deltog i arbetet för att få veta vad de tyckte om storylinemetoden. För att kunna genomföra intervjuerna på ett korrekt sätt läste vi i Steinar Kvaales bok *Den kvalitativa forskningsintervjun* (1997) om intervjuetik. Vi genomförde intervjuerna i ett avskilt rum, för att undvika att bli störda. Innan intervjuerna startade förklarade vi att eleverna var helt anonyma och att endast vi skulle lyssna på inspelningen av intervjuerna. Vi gjorde sedan en kvantitativ analys utifrån de svar vi fick ut av intervjuerna.

Eleverna hade också en examination i form av ett brev de skrev till den uppiktade författaren Alfred von Nordh. Detta gjordes individuellt och eleverna skulle så utförligt som möjligt ge von Nordh fakta till boken han skulle skriva om 1300-talet. Breven skulle fungera som en slags examination för eleverna. Denna metod använde vi för att få veta vilka faktakunskaper eleverna hade förvärvat genom detta arbete. När eleverna skrev breven hade vi satt upp några stolpar som de skulle utgå ifrån, dessa var de nyckelfrågor som använde oss av under arbetet. Dessa använde vi som kriterier när vi analyserade breven för att se vad och hur utförligt varje elev kunde berätta om varje nyckelfråga.

3.1 Genomförande

Vi har planerat och genomfört ett storylinearbete. I samråd med klassföreståndaren, för klassen vi gjorde vår undersökning i, valde vi ämnesområde. Eftersom klassen hade arbetat med vikingatiden och var på väg in i nästa fas av historieämnet föll det sig naturligt att arbeta med 1300-talet. Arbetet föregicks av litteraturstudier främst i *Storylineboken, handbok för lärare*, Falkenberg & Håkonsson 2004. Där fick vi stommen till hur vi skulle genomföra själva storylinearbetet i försöksklassen. Vi läste också in oss på ämnet eftersom ingen av oss var speciellt bevandrad inom området.

För att få en bra start och väcka elevernas intresse bestämde vi oss för att ge dem ett viktigt uppdrag. Detta uppdrag bestod av en önskan från en uppdiktad person, Alfred von Nordh, som var författare. Alfred skulle skriva en bok, på uppdrag av Historiska museet i Stockholm, som handlade om hur det var att leva på 1300-talet. ”Författaren” skrev ett brev (se bilaga 1) till klassen där han bad om deras hjälp med att ta reda på fakta till boken. Han berättade också i brevet att eleverna skulle resa tillbaka i tiden, till 1300-talet, där de skulle ingå i familjer och utsättas för olika prövningar under tre veckor. Dessa prövningar (nyckelfrågor, se bilaga 2 & 3) delades ut av oss under arbetets gång. Nyckelfrågorna, som vi har valt att kalla prövningar, hade vi formulerat utifrån kursplanens mål i ämnet historia och eleverna fick lösa dessa på valfritt sätt i gruppen. När de hade ”levt” på 1300-talet i tre veckor skulle de skriva ett brev tillbaka till ”författaren” och berätta om vad de hade lärt sig. För att ge eleverna förutsättningar att klara prövningarna skaffade vi fram material i form av litteratur, stenciler och häften om 1300-talet. Med hjälp av detta material skulle eleverna söka fram, sälla och diskutera information som de tyckte var relevant och intressant för uppdraget. ”Familjevis” fick de sedan redovisa sitt resultat vid tre tillfällen under arbetets gång. Dessa tillfällen gav eleverna möjlighet att berätta för de andra i klassen vad de hade lärt sig och därigenom kunde kamraterna också lära sig något. Genom att göra ett arbetshäfte som eleverna fick arbeta med i slutet av storylinearbetet, förankrades kunskaperna än mer inför uppgiften att skriva brevet till ”författaren”. För att eleverna skulle komma i ”rätt sinnesstämning” använde vi oss under hela arbetsperioden av en skönlitterär högläsningbok som utspelade sig på 1300-talet som vi inledde varje arbetspass med att läsa ur.

Eftersom storylinemetoden är en metod som utgår från elevernas förkunskaper och intressen fick vi under arbetets gång kontinuerligt planera och anpassa lektionerna. För att de skulle uppnå de mål vi hade satt upp fick vi ge dem vissa ramar att arbeta efter (nyckelfrågorna).

Pass 1

Hela storylinearbetet inleddes med att vi läste upp brevet från Alfred von Nordh som var adresserat till klassen. Efter att klassen hade gått med på att utföra uppdraget från ”författaren” gjorde vi en ”brainstorm” kring 1300-talet tillsammans med klassen. Då synliggjordes elevernas förkunskaper samt att de kom fram till vad de behövde och ville lära sig mer om. Klassen delades in i ”familjer” och fick reda på var de skulle bo (staden eller landet). Respektive grupp samlades för att diskutera hur familjekonstellationens utformning se ut, de fick även bestämma hur det såg ut där de skulle bo.

Pass 2 & 3

Dessa pass ägnades i huvudsak åt tillverkning av figurer och boplatser.

Pass 4

Under detta pass redovisade eleverna familjerna. Varje grupp berättade om sin familj, vad de hette, hur gamla de var samt vilka egenskaper de hade. De fick sedan de första prövningarna (se bilaga 2) som de fick lösa tillsammans i gruppen.

Pass 5 & 6

Eleverna fortsatte att arbeta med sina prövningar som redovisades i slutet på pass sex.

Pass 7 & 8

Nya prövningar (se bilaga 3) som eleverna fick ta sig an.

Pass 9

Den sista redovisningen. Därefter fick eleverna gå igenom alla sina dokument om 1300-talet och sortera ut det de tyckte var viktigt att ha kvar.

Pass 10

Eleverna fick under detta pass arbeta med arbetshäftet (se bilaga 4). Eftersom ”familjerna” till största del hade arbetat med olika prövningar och var experter på olika saker delade vi in

eleverna i tvärgrupper så att de kunde hjälpa varandra. De fick även en läxa, de skulle läsa på häftet samt skriva en berättelse om hur det gick för deras familj efter arbetets slut.

Pass 11

Gemensam genomgång av arbetshäftet. Eleverna fick även ställa frågor om det var något de undrade över.

Pass 12

Den avslutande prövningen var som tidigare nämnt att skriva ett brev till ”författaren” Alfred von Nordh. Detta skedde individuellt. För att hjälpa eleverna att komma igång fick de några hållpunkter som de kunde utgå ifrån, dessa fanns skrivna på tavlan.

Veckan efter sista passet fick klassen träffa uppdragsgivaren, alltså Alfred von Nordh, som gestaltades av en kompis till oss. Han kom för att tacka klassen för väl utfört arbete. Eleverna presenterade stolt sina familjer och visade upp sina alster för Alfred. Han i sin tur fick svara på de många frågor som eleverna hade. Till exempel hur lång han var, om han hade skrivit några andra böcker, när boken om 1300-talet skulle vara klar och vad den skulle heta. Sedan fick de ge förslag på titel vilket eleverna tyckte var kul.

3.2 Försökspersoner

Vi har genomfört vår undersökning i en årskurs fem, där vi gjorde fem veckors VFU (verksamhetsförlagd utbildning). Sammanlagt deltog 22 elever, 12 pojkar och 10 flickor.

3.3 Urval

Undersökningen genomfördes i den klass där vi gjorde vår VFU. Eftersom vi inte valde vår placering själva anser vi att urvalet skedde slumpmässigt.

3.4 Bortfall

Samtliga elever deltog i undersökningen, alltså noteras inget bortfall.

3.5 Material

Vid den kvalitativa undersökningen använde vi oss av bandspelare. Under observationerna förde vi kontinuerligt dagboksanteckningar. För att kunna utvärdera hur storyline fungerar som inlärningsmetod fick eleverna dels redovisa muntligt vid tre tillfällen under arbetets gång samt att de efter slutfört arbete skrev ett personligt brev där de berättade vad de hade lärt sig.

4 Resultat

4.1 Observationer

Vår avsikt med starten på storylinearbetet var att det skulle vara ett överraskningsmoment som skulle väcka intresse och nyfikenhet hos eleverna. Barnens reaktioner på inledningen var lite varierande. Några elever var lite skeptiska till en början, men de flesta köpte idén och till slut var i stort sett alla övertygade om att de verkligen hade fått uppdraget av ”författaren”. Men klart var i alla fall att alla blev nyfikna och intresserade av arbetet.

När de sedan gruppvis skulle börja med sammansättningen av familjerna uppstod vissa samarbetsproblem. Barnen hade svårt att komma överens, främst om vem som skulle vara mamma respektive pappa. Efter heta diskussioner kom gruppmedlemmarna i respektive grupp till slut överens. De löste det på olika sätt, tre grupper drog lott, i en grupp tog en flicka på sig rollen för att arbetet skulle komma vidare och i den sista gruppen röstade eleverna om vem som skulle vara vem. Vi upplevde att de flesta eleverna blev nöjda men ett fåtal uttryckte att de kände sig orättvist behandlade. Lektionen, då figurerna med tillhörande egenskaper tillverkades, upplevdes av oss som kaotisk och okoncentrerad, men vid den efterföljande presentationen av familjerna redovisade eleverna ett mycket gott resultat. Det visade sig att det kaos vi upplevde under lektionen var av kreativ natur.

När arbetet med prövningarna tog vid, kände vi att eleverna blev lite handfallna. De hade svårt att hantera detta arbetssätt och gav intryck av att de inte visste hur de skulle gå tillväga, vad de skulle göra och att de saknade styrning från oss. För att arbetet skulle fortskrida valde vi att ge dem tydligare instruktioner för att hjälpa dem på vägen. Utifrån vår observation drar vi slutsatsen att svårigheten för eleverna i detta skede var dels att de inte hade arbetat på detta

sätt tidigare och dels att de var rädda för att göra fel. Ju längre arbetet fortskred desto tryggare blev eleverna med gruppen, arbetssättet och med oss som lärare vilket ledde till en positiv trend i arbetet. Under arbetets gång kunde vi observera en tydlig förändring i arbetet. Från början arbetade de individuellt i gruppen och tog inte mycket hjälp av varandra. Diskussioner kring provningarna var mycket sällan förekommande. De diskussioner som uppstod hade inget med arbetet att göra utan gällde andra saker som intresserade barnen. De hade svårt att hålla fokus. Detta förändrades i och med att vi hade ett samtal tillsammans i klassen där vi diskuterade grupparbetets funktion. Efter det insåg eleverna hur man kan arbeta i grupp och resultatet blev att de gemensamt i grupperna diskuterade och löste problem med hjälp av varandras erfarenheter, kunskaper samt litteratur.

Redovisningarna av uppdragen var till en början lite stelt framställda med innantilläsning direkt ur manus. Vi upplevde att eleverna var nervösa och osäkra. Det kändes inte heller som om kunskaperna fanns hos eleverna utan bara i manus. Detta märktes tydligt när vi efter varje redovisning ställde frågor till eleverna på det de just hade berättat om. De flesta hade svårt att svara på dessa frågor. För att eleverna skulle förstå att de hade full frihet att vara kreativa även när de redovisade försökte vi ”plantera in” små idéer om hur man kan redovisa på olika sätt. Vi förklarade att inget sätt är mer rätt än något annat. Vi kände att eleverna blev mer säkra när de förstod att de inte kunde göra ”fel” och då vågade de prova att redovisa på andra sätt. De följande redovisningarna innehöll dramatiseringar och eleverna agerade med större säkerhet när de kände stöd från oss. Vilket de också uttryckte.

4.2 Intervjuer

Resultatet baserar sig på de svar vi fick på våra intervjufrågor (se bilaga 5) vid intervjutillfället. Efter att noggrant ha studerat materialet har vi valt att sammanställa svaren och försökt att hitta gemensamma mönster i dessa. Intervjun har utförts efter anvisningar i Kvaless bok *Den kvalitativa forskningsintervjun* (1997).

1. Vad har du lärt dig om 1300-talet?

På denna fråga svarade inte eleverna så utförligt. De nämnde enstaka saker som de lärt sig, till exempel: *”Jag har lärt mig om dop, straff och hur det såg ut i staden.”* En annan elev svarade att han hade lärt sig att det inte fanns några element på 1300-talet men att de hade hårda straff.

Gemensamt för dem alla var att de tyckte att de hade lärt sig mycket om livet på 1300-talet och att de alla sa att de hade lärt sig om pesten.

2. Är det något mer du har lärt dig förutom allt om 1300-talet?

Förutom faktakunskaperna de hade fått var det sju av de svarande som uttryckte att de hade lärt sig att samarbeta bättre. 12 av eleverna ansåg att de hade hittat många bra sätt att söka fakta på. Fem elever nämnde att de hade upptäckt att de kunde lära sig av att diskutera med andra. Av de vi intervjuade, var det 11 elever som inte kom på något mer de hade lärt sig än det om 1300-talet.

3. På vilket sätt har du lärt dig?

Majoriteten tyckte att de hade lärt sig genom att läsa och skriva ner fakta, några genom att höra och se på kamraternas redovisningar och fyra elever nämnde att de hade lärt sig av att diskutera med sina gruppmedlemmar. Endast tre elever nämnde att de hade tagit in information på alla tre sätten.

4. Vad tycker du har varit roligt?

Alla tyckte att det hade varit roligt med tillverkningen av figurer och boplats. De allra flesta tyckte också att det var roligt att jobba i grupp. En pojke svarade att han tyckte det var kul att utveckla sin figur. De tyckte också att själva berättelsen var motiverande. En elev uttryckte: *”Det var kul att följa familjerna och vad som hände med dem. Jag var nyfiken på hur det skulle gå och ville hela tiden veta mera”*.

5. Vad tycker du har varit tråkigt?

Ingen tyckte att det hade varit tråkigt att jobba med storyline, men ett fåtal uttryckte att det hade varit lite jobbigt att läsa och framförallt skriva ner fakta.

6. Är det något med detta arbetssätt som har varit svårt?

Det var nästan ingen som tyckte att själva arbetssättet var svårt men åtta av eleverna tyckte att det var lite svårt att hitta relevant fakta. De kände sig till en början osäkra på hur de skulle hur de skulle gå tillväga. Fem elever tyckte att det var svårt att komma överens i gruppen.

7. Är det något med detta arbetssätt som har varit lätt?

På denna fråga hade eleverna svårt att ge något tydligt svar. De flesta svarade att de inte visste.

8. Är du nöjd med din egen insats?

Samtliga elever svarade att de var nöjda med sin insats.

9. Vad är du nöjd/inte nöjd med?

Eleverna hade svårt att peka på något specifikt men 12 av de intervjuade tyckte att de hade jobbat bra och flitigt. Tre av eleverna var nöjda med att de hade lärt sig så mycket. En flicka kände sig nöjd med att hon hela tiden hade tagit sig an de svåraste prövningarna och letat fakta för att lösa dessa.

10. Är du nöjd med gruppens insats?

Majoriteten var nöjd. Endast fem elever uttryckte ett visst missnöje med gruppens insats.

11. Vad är du nöjd/inte nöjd med?

Det de flesta var nöjda med var gruppens redovisningar och hur de hade delat upp arbetet. En pojke som inte var nöjd sa att det var jobbigt eftersom en flicka i gruppen hade varit en ”viktigpetter” som styrde över de andra i gruppen.

12. Vad har varit bra med att jobba i grupp?

Av dem som var nöjda tyckte de flesta att det var bra att få stöd av andra, var det något man själv inte visste kunde man fråga någon annan i gruppen. De tyckte också att det var skönt att inte behöva göra allt själv.

13. Vad har varit mindre bra med att jobba i grupp?

Tre elever påpekade att deras kamrater ibland hade svårt att hålla fokus på arbetet. En flicka svarade: *”Pojkarna i gruppen pratade ofta om sådant som inte hade med arbetet att göra, som pizza och Gröna lund.”*

14. Skulle du vilja arbeta på detta sätt fler gånger?

Här var alla elever eniga om att de ville arbeta med storyline igen. De ville dock byta ämne och vissa uttryckte att de också ville byta ut vissa gruppmedlemmar till nästa gång.

4.3 Brev till ”författaren”

Efter vår analys av breven kan vi konstatera att endast två av de 22 elever som deltog i arbetet hade bristfälliga kunskaper i ämnet. I dessa brev togs endast den egna ”familjens” arbete upp och detta beskrevs inte heller speciellt detaljerat. Övriga tjugo elever har utförligt tagit upp det de jobbade med i sin ”familj”. Så här skriver en flicka om digerdöden: *”Pesten som också kallades Digerdöden. Så kom den till Sverige: ett fartyg kom till Norge med pesten. Det var pestsjuka skeppsråttor på båten. Då fartyget kom iland var flera sjömän döda. Råttorna sprang i land och det dog ungefär 80 personer om dagen. Ett år senare hade sjukdomen spridits till Sverige.”* Så här beskriver en pojke digerdöden: *”Pesten: När man fick pesten så fick man svarta fläkar på huden och spottade blod och var ur munnen.”* Majoriteten kunde berätta om hur pesten spreds och vad man fick för symtom. De flesta visste också hur många som dog av sjukdomen.

Eftersom eleverna fick stolpar att gå efter när de skrev brevet blev följden att de flesta tog upp allt som vi hade arbetat med under arbetsperioden. Något som var intressant att analysera var om eleverna endast kunde berätta om det som de själva hade arbetat med, eller om de hade tillfogat sig kunskaper genom den del av berättelsen som deras kamrater från de andra ”familjerna” hade berättat för dem genom redovisningar. Enligt vår analys kunde 15 av eleverna utförligt berätta om det de hade lärt sig genom kamrater från andra ”familjer”. Så här berättar en flicka om arbeten som fanns på 1300-talet: *”Arbetena var inte som idag. Man arbetade bl a som jägare, bonde, smed och piga. Lärningar fanns det också och en lärning var en sån som lärde sig ett arbete av en annan.”* Fem av eleverna var inte så detaljerade i sina beskrivningar men kunde ändå skriva ned lite grann om det de hade hört. Det var endast två elever som bara kunde berätta om det de själva hade arbetat med i sin ”familj”.

Gemensamt för alla elever är att de har beskrivit både dop på 1300-talet och brott och straff på ett liknande sätt. På detta sätt beskriver en pojke dopet: *”Dop: När man döpte ett barn på 1300-talet så doppade man ner hela barnet i en balja. Nu tar ju prästen vatten i handen och stryker det över huvudet på barnet som blir döpt. Varför man döpte ett barn var att annars kunde djävulen eller andra onda andar få makt över barnet.”*

Enligt vår analys har eleverna tillfogat sig mycket kunskaper. Inte bara om det som de själva arbetade med i sin ”familj”, utan också genom att lyssna och se på sina kamraters

redovisningar. Breven är skrivna på ett personligt sätt med stor inlevelse, vilket visar att eleverna har varit engagerade i arbetet.

5 Diskussion

Arbetets syfte var att undersöka huruvida storyline är en bra inlärningsmetod och ett bra arbetssätt. Genom våra empiriska undersökningar har vi kommit fram till att storyline är en väl fungerande metod både när det gäller inläring och arbetssätt. Resultatet av vår undersökning visar att eleverna har erövat mycket kunskap i ämnet. Detta visade sig framförallt när de skrev brevet till ”författaren”, samt i de avslutande redovisningarna. Enligt filosofen Lev Vygotskij är inläring till stor del ett resultat av socialt samspel och grunden till intelligens finns i mötet mellan arbete och språk. Han menar också att fantasin har stor betydelse för att lära. Storyline som metod bygger på att eleverna arbetar tillsammans och därigenom använder språket som verktyg för att lära. Genom berättelsen får de också använda sin fantasi och kreativitet för att föra handlingen vidare. Vi uppmärksammade till en början att eleverna i vår försöksklass inte riktigt tog tillvara på varandra som en resurs. De arbetade enskilt i gruppen så att säga. Detta kan bero på att eleverna är vana vid att arbeta individuellt i skolan och inte har upplevt att man kan lära i samspel med andra. Vi upplevde det som att eleverna inte kände att det var tillåtet att föra diskussioner med varandra. För att få dem att försöka nyttja varandra som verktyg i sitt lärande hade vi ett samtal med klassen där vi berättade om hur man kan använda och dela med sig av sina egna kunskaper och erfarenheter. Vi poängterade att det var tillåtet att diskutera och prata med varandra i gruppen. I intervjuerna framkom sedan att eleverna upplevde att de hade fått hjälp av sina gruppmedlemmar och att de hade stöd av varandra i gruppen. Vi tror att om eleverna anammar detta tankesätt kommer de att ha nytta av det, inte bara när de arbetar med storyline utan även i andra situationer.

En av grundtankarna med storyline, enligt pedagogen Ylva Lundin, är att alla elevers åsikter ska behandlas som viktiga och att var och en ska kunna formulera egna tankar och ståndpunkter samt stå för dessa. Detta får stöd av filosofen Jean Piagets tankar. Han vill att människan ska vara en kritiskt tänkande varelse som klarar av att göra nya saker och inte bara repetera det som andra har gjort. Storyline är enligt vår syn ett bra sätt att utveckla denna sida

hos eleverna. Men vi tror att det krävs att man arbetar på detta sätt upprepade gånger för att det ska bli ett naturligt och tryggt sätt för dem att agera.

Ett uttryck som filosofen John Dewey myntade var: *"Learning by doing."* Med det menar han att man lär genom eget handlande och tänkande. Han tyckte att eleverna skulle ställas inför problemlösningar och föredrog konkret undervisning framför en abstrakt. Enligt Piaget ska undervisningen vara laborativ och experimentell. I storyline arbetar eleverna på just detta sätt. Något som vi upptäckte när vi gjorde vår undersökning var att när eleverna inte fick de rätta svaren serverade utan var tvungna att söka dem själva blev de till en början lite handfallna. De var ovana vid att arbeta på detta sätt vilket påverkade arbetet till en början. När de sedan kom in i sättet att arbeta på upplevde vi att det var inspirerande och motiverande för eleverna när de upptäckte att de själva lyckades hitta svaren på frågorna som de hade. Hedin & Svensson anser att just motivation är något som gynnar inläring. Enligt de svar vi fick under intervjuerna fungerade berättelsen i storyline som motivationshöjande. Den väckte nyfikenhet hos eleverna som ledde till att de ville veta mer om hur det skulle gå för de olika karaktärerna samt att de inspirerades av att få delge sina kamrater vad som hade hänt med just deras figur.

Forskning har visat att människor faktiskt lär på olika sätt. Som vi har berättat om i vår rapport finns det tre (eller fyra) olika sätt att ta in information på. Det lärstilar som finns är visuell, auditiv och kinestetisk/taktil. Genom storylinearbetet får eleverna möjlighet att använda alla dessa sinnen då det ingår många olika moment. Det innebär att de kan nyttja sitt eget speciella sätt när de ska lära sig om olika saker. De visuella eleverna fick sina behov tillgodosedda genom att de fick läsa och skriva ner fakta, de auditiva genom att samtala med andra och lyssna på kamraternas redovisningar och de kinestetisk/taktila eleverna fick sitt lystmäte när de praktiskt fick skapa figurer och boplatser, som också följde med genom hela arbetet. Enligt våra observationer har vissa av eleverna har fått en större förståelse för sitt eget sätt att lära och att man kan lära på olika sätt.

Storyline kan av många uppfattas som en något "flummig" arbetsmetod, vilket också vi kände när vi först hörde talas om den. Men när vi själva undervisades med denna metod kände vi att det var ett mycket roligt, motiverande och lärorikt sätt att tillskansa sig kunskap på. När vi sedan noggrant studerade metoden genom att läsa litteratur insåg vi att det ligger mycket planering bakom ett storylinearbete. Detta fick vi också erfara genom denna undersökning. Eftersom vi var medvetna om att det var viktigt med en kraftfull struktur gjorde vi en

noggrann planering över arbetsgången. Med facit i hand kan vi konstatera att det är av stor vikt att man som pedagog känner eleverna och vet deras potential. Enligt Vygotskij ska undervisningen ligga steget före elevernas utveckling för att den ska stimulera till eget lärande. Det är dock viktigt att eleverna känner att de lyckas, Hedin & Svensson poängterar att detta skapar en positiv cirkel. Vi upptäckte ganska tidigt att vi hade för höga förväntningar på elevernas kapacitet när det gällde att söka fakta, sälla i informationen och strukturera arbetet. Man bör tänka på att unga elever kan behöva extra stöd med detta. I och med att vi blev medvetna om detta var vi tvungna att ändra i vår planering och vägleda eleverna på ett tydligare sätt. Vi poängterade för eleverna att detta var ett fritt arbete inom vissa ramar. När eleverna stötte på problem som gjorde att de tappade tråden uppstod en viss oro hos dem, som spred sig i klassrummet. Vid dessa tillfällen fick vi styra in dem på rätt spår igen. Detta gjorde vi genom att samtala med eleverna och konkret visa hur de kunde komma vidare i handlingen. När vi hade kommit underfund med detta fungerade arbetet på ett mycket bättre sätt. Något som också är en fördel och skapar bättre förutsättningar för eleverna att lyckas, är att det finns flera pedagoger i klassrummet under ett storylinearbete. Detta för att eleverna ska kunna få stöd när de behöver det och att de ska slippa känna frustration och oro när de kör fast. Vi noterade att det ofta räckte med att ge eleverna nya infallsvinklar, när det hade blivit stopp i diskussionen, för att de skulle komma igång igen och bli kreativa.

Vår erfarenhet av storyline är begränsad och vi har inte genomgått någon storylinekurs. Men vi anser oss tillräckligt kapabla att kunna göra en bedömning utifrån vår frågeställning. Genom vår undersökning drar vi slutsatsen att storyline är en bra inlärningsmetod och ett bra arbetssätt. Vi anser dock att man inte kan arbeta på detta sätt hela tiden, detta av flera anledningar. Dels tror vi att spänningen för eleverna försvinner om man gör det för ofta. Det kräver också mycket av läraren i form av förberedelser, planering och utvärdering, något som kan medföra att annan undervisning blir lidande i det långa loppet.

Som vi ser det uppfyller storylinemetoden många av de mål i Lpo 94 som skolan ska sträva mot eftersom den är så övergripande och flexibel. Metoden kan anpassas beroende på vilket område man arbetar med samt elevernas ålder.

5.1 Reliabilitet

Vår undersökning genomfördes i en årskurs fem. Kontrollgruppen bestod av samtliga elever, som var 22 till antalet. Av dessa var 12 pojkar och 10 flickor. Vi valde att använda oss av intervjuer, observationer och en examination för att ta reda på hur storyline fungerar som inlärningsmetod och arbetssätt. Anledningen till att vi valde dessa forskningsmetoder var att vi ansåg dem som lämpligast. Genom intervjuerna fick vi reda på hur eleverna såg på storyline som inlärningsmetod och arbetssätt. Under intervjuerna använde vi oss av bandspelare för att få med allt som eleverna uttryckte och för att vi i efterhand skulle kunna lyssna och analysera. Reliabiliteten i intervjuerna kan ha påverkats av att eleverna kände en viss nervositet inför att bli intervjuade. De kan också ha haft tanken att de ville svara ”rätt” och därför inte ha funderat hur de själva egentligen tyckte.

Observationerna gav oss en bild av hur vi tyckte att storyline fungerade som arbetssätt. Våra tankar och reflektioner skrev vi ner i en loggbok efter varje tillfälle och har därefter analyserat dem. Här måste reliabiliteten klassas som hög, eftersom detta är utifrån hur vi har sett på metoden.

Examinationen visade på hur mycket kunskap eleverna hade tillfogat sig. Det är svårt att veta hur hög reliabilitet denna undersökningsmetod egentligen har. Vi vet inte med säkerhet om eleverna har skrivit allt de vet. De kan även ha fuskat genom att titta på andra. Men utifrån att ha följt dessa elever under arbetets gång och efter att ha läst breven känns det som om reliabiliteten är relativt hög.

5.2 Validitet

Validitet handlar om kongruensen mellan vad vi ska undersöka och vad vi egentligen undersökte. Syftet med arbetet var att undersöka hur storyline fungerar som inlärningsmetod och arbetssätt. Vi använde oss av undersökningsmetoder som vi anser mäter vår frågeställning genom att vi får både elevernas och vår syn på arbetsmetoden. Vi anser också att vi har fått en klar bild över hur mycket kunskap eleverna har tillfogat sig, genom breven och redovisningarna. För att höja validiteten lät vi de intervjuade läsa igenom utskriften av sin intervju och den analys vi gjort av den för ett godkännande. Vi anser vidare att validiteten

höjs ytterligare eftersom vi dokumenterade observationerna i var sin loggbok. När vi jämförde våra loggböcker stämde vår bild av elevernas arbete väl överens.

5.3 Fortsatt forskning

Genom vårt resultat kan vi dra slutsatsen att storyline är en bra inlärningsmetod och ett bra arbetssätt. Eleverna visade att de hade fått goda kunskaper om ämnet och de uttryckte att de att det var ett roligt sätt att arbeta på. Eftersom det finns så lite forskning kring storyline så finns det mycket att utveckla. En tanke vore att jämföra andra arbetssätt med storyline samt att undersöka möjligheten att arbeta över klassgränserna, så att äldre elever kan vägleda yngre elever.

6 Referenslista

- Borg, M. (2004) *Högriskprojektet*. www2.skolor.pedc.se/mellanheden/hogrisk.htm 2005-03-23
- Falkenberg, C. & Håkonsson, E. (2004). *STORYLINEBOKEN, handbok för lärare*. Runa förlag, Malmö. ISBN 91-88298-67-1
- Hedin, A. & Svensson, L. (1997). *Nycklar till kunskap*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-00373-0
- Imsen, G. (2000). *Elevens värld – Introduktion till pedagogisk psykologi*. Studentlitteratur, Lund. ISBN91-44-00973-9
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-00185-1
- Lindberg, E. (2000). *Storyline – den röda tråden*. Ekelunds förlag AB, Värnamo. ISBN 91-646-1325-9
- Lundin, Y. (1999) *Storyline: Ett ämnesövergripande, problembaserat och elevorienterat arbetssätt*. www.itis.gov.se/studiematerial/kopia/pdf/303.pdf 2004-11-19
- Läraryrket. (2001). *Lärarens handbok*. Tryckindustri Information, Solna. ISBN 91-85096-830
- Nationellt centrum för flexibelt lärande (2004)
www.cfl.se//images/pdf/Larstilarperspektiv2.pdf 2004-12-01
<http://larstilar.cfl.se/?sid=1306> 2004-11-25
- Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-02288-3

Ramsden, P. (1992). *Learning to teach in higher education*. Routledge, London. ISBN 0-45-06414-7

Stensmo, C. (1994). *Pedagogisk filosofi*. Studentlitteratur, Lund. ISBN 91-44-37941-2

Selberg, M. & Stiebel, M. (1995). *Kunskap, inläring och storylinemetoden*. Luleå: Höskolan i Luleå. Examensarbete, grundskollärautbildning 1995:055, ISSN 1102-4682

Vygotskij, L. (1995). *Fantasi och kreativitet i barndomen*. Daidalos, Göteborg. ISBN 91-7173-011-7

Stockholm den 7 oktober 2004

Mitt namn är Alfred von Nord och jag är författare. Jag har fått ett hedersuppdrag av Historiska museet att skriva en bok om hur det var att leva på 1300-talet. Om fyra veckor måste jag börja skriva min bok. Dessvärre är mina kunskaper om livet på 1300-talet bristfälliga. Tiden är knapp och jag känner ett stort behov av hjälp för att kunna lyckas med mitt uppdrag. Jag har via kontakter fått höra talas om klass 5B på Kägeskolan och ryktet säger att ni är en arbetsam och duktig klass som tycker att det är kul att få något att bita i. Därför ber jag er nu om hjälp med stoff till min bok.

Med hjälp av min tidsmaskin kommer ni att få resa tillbaka till 1300-talet och leva där under tre veckor. Var och en av er kommer att ingå i en familj. Under tiden ni befinner er där kommer ni att utsättas för prövningar som ni tillsammans i familjen ska lösa. Detta ska ge er kunskap om hur det var att leva i denna tid. Kunskap som ni sedan delar med er av till mig.

Detta uppdrag kräver list och hårt arbete och jag är säker på att ni kommer att lyckas!
Jag hör snart av mig igen.

M V H

Alfred von Nord

Staden

Vad finns det i staden?

Vad hade män och kvinnor för jobb? Beskriv dem.

Vilka samhällsklasser fanns?

Beskriv hur staden ser ut så målande som möjligt.

Landet

Vad har de för djur?

Vad odlar man?

Vad gör man de olika årstiderna?

Vilka redskap använder man?

Hur förvarar man maten?

Lill-Snorre hamnar i slagsmål i byn. Han råkar slå ihjäl en annan man i bråket.

Vad händer med Lill-Snorre?

Vad får han för straff?

Vem bestämmer vad det ska bli för straff?

Vad är tinget och vad gör man där?

Leifi är ett år. Familjen Alfredio tycker att det är hög tid att han blir döpt. Nu ska de gå till kyrkan för att göra detta.

Vad har ni för tro?

Vem byggde kyrkan?

Vilket material använde man till bygget?

Hur ser kyrkan ut?

Varför ska ni döpa Leifi?

Hur skiljer sig ett dop på medeltiden från ett dop idag?

Nu ska det bli fest! Familjen Björnberg ska anordna en skördefest och det är mycket att göra.

Vem bestämmer när ni ska skörda?

När ska ni ha skördefesten?

Vad ska ni äta?

Vad ska ni göra på festen?

Vad är en helgdag och vad gör ni då?

Familjen Lundmark drabbas av missväxt. Oturen är framme och ladan brinner ner och alla djuren dör. Ni blir alltså utan mat och djur och därmed också väldigt fattiga.

Finns det någon hjälp att få?

Hur gör ni för att överleva?

Kan någon i familjen skaffa ett jobb?

Vad är tiondet?

Billy har blivit sjuk. Han har fått bölder och svarta fläckar över hela kroppen.

Vad kan det vara för sjukdom?

Hur kom sjukdomen till Sverige och hur spreds den?

Vad får Billy för vård?

Hur många dog av denna sjukdom i Sverige?

Lycka till, hälsningar Alfred von Nord

Landet

Vad fanns det för djur på bondgården?

Vad odlade man på landet på 1300-talet?

Vad gjorde man med maten så att den skulle hålla sig och hur förvarade man den?

Vad hade man för sysslor de olika årstiderna?

Skördefest

När har man skördefest?

Vem bestämmer när festen ska vara och hur får byborna veta att den ska vara?

Vad äter man på en skördefest?

Vad gör man på en skördefest?

Fattigdom

Var kunde de fattiga få hjälp ifrån?

Vad är en lärling och vad gör en sådan?

Dop

Vilken religion var vanligast i Sverige på 1300-talet?

Varför döpte man barnen?

Vad är det för skillnad mellan ett dop idag och ett dop på 1300-talet?

Sjukdom

Vilken sjukdom beskrivs här?

- Variga bölder i ljumskar, armhålor och på halsen
- Hög feber
- Fruktansvärd huvudvärk
- Luktas illa

Hur spreds sjukdomen till människorna?

Från vilket land kom sjukdomen till Sverige och hur?

Brott och straff

Ge två exempel på straff man kunde få om man hade begått ett brott?

Alla fria män möttes fyra gånger per år på en särskild plats. Där stiftade man lagar och dömde brottslingar. Vad kallades detta?

Staden

Varför luktade det så illa på gatorna i en medeltidsstad?

Brandrisken var stor i medeltidsstaden. Varför?

Vad gjorde man för att minska brandrisken?

Dra streck mellan de ord som passar ihop.

PESTEN

MEDELTIDEN

LÄRLING

PISK/STRYK

1300-TALET

BOCKHORN

SKÖRDEFEST

GESÄLL

DOP

KYRKAN

PRYGEL

SKEPPSRÅTTOR

Skriv en berättelse om hur det gick för din familj i fortsättningen.
Fantisera fritt och skriv (minst) cirka en sida.

Intervjufrågor

1. Vad har du lärt dig om 1300-talet?
2. Är det något mer du lärt dig förutom allt om 1300-talet?
3. På vilket sätt har du lärt dig?
4. Vad tycker du har varit roligt?
5. Vad tycker du har varit tråkigt?
6. Är det något med detta arbetssätt som har varit svårt?
7. Är det något med detta arbetssätt som har varit lätt?
8. Är du nöjd med din egen insats?
9. Vad är du nöjd/inte nöjd med?
10. Är du nöjd med gruppens insats?
11. Vad är du nöjd/inte nöjd med?
12. Vad har varit bra med att jobba i grupp?
13. Vad har varit mindre bra med att jobba i grupp?
14. Skulle du vilja arbeta på detta sätt fler gånger?